

tinget Opløsning, og det blev heller ikke vedtaget efter Statuternes § 86; man vedtog det paa sædvanlig Maade, og dog kan der siges, at der ligesaavel heri kunde have ligget en indirecte Opløsning, som det af den ærede Committee er blevet antaget, at en Forandring af Statutterne, hvorefter Regjeringen om 25 Aar kan overtage hele Banen, er at betragte eensbetydende med en indrømmet Opløsning. Dette tror jeg ikke er rigtigt, men i ethvert Tilfælde maa jeg holde for, at en Forandring af Statutterne, for lettere at komme til sit Formaal, gaaer ud fra et Princip, som jeg, som sagt, ikke kan billige og maa holde for farligt, hvorfor jeg ogsaa paa et senere Stadium af Lovforslaget skal tillade mig i denne Henseende at foreslaae en Ændring.

Mæ: I de almindelige Anskuelse, den sidste ærede Deputerede har udtalt om Gode i Communicationsforetagender som det foreslaaede, ere vi jo vistnok Alle enige. Foraa vidt kan den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Rothe) vistnok ogsaa have Ret i, at der ikke kun forudsættes at være nogen egentlig Modstand tilstede mod den Tanke, at udvide Jernbanecommunicationen i Danmark. Men Modstand og Modstand er to Ting. Mod den egentlige Jernbaneidee er der vist ingen Tanke af Modstand hos Nogen; men derfor kan der gjerne være divergerende Anskuelse om, hvorvidt det er paa rette Tid, paa rette Sted og paa rette Maade, at man nu vil foretage denne Jernbanesag; thi det er uden Tvivl Hovedspørgsmaalet, som her foreligger.

Det har i de fleste andre Lande, hvor Jernbanespørgsmaalet er kommet under Overveelse, ogsaa været Gjenstand for Forhandling, at skabe sig et saadant System, hvorved hele Landet efterhaanden kunde drages ind i en Jernbaneforbindelse. Nu er det jo vel vist, at saaledes, som Lovforslaget her foreligger, saa indeholder det kun Spørgsmaal om Banestrækningen fra Roeskilde til Korsør, uden at det derved, og dette tror jeg ogsaa er tidligere urigtigt bemærket, foregriber Spørgsmaalet om Anlægget og Retningen af en eventuel ny Jernbane. Imidlertid viser dog Alt, hvad der er gaaet forud for Sagens Behandling, indtil

den er kommen her, og det Strift, hvorpaa det støtter sig, at man har tænkt sig en saadan bestemt Retning, en saadan Basis for et fortsat Jernbanesystem i Danmark. Det kan derfor med Føie vistnok være en Undersøgelse værd, som jeg vel her ikke vil indlade mig paa, men som dog paa den anden Side kan fremkalde grundet Tvivl, naar man er betænkt paa, at søge et Jernbanenet udbredt over hele Danmark, hvorvidt det saa i Diebliffet er ganske rigtigt, og om det her er den rette Maade, hvorpaa man bør beslutte sig til Begyndelsen heraf, og en Begyndelse er det aabenbart; thi jeg tror ikke, at man kan betragte det som en Begyndelse, at vi allerede have et lille Jernbaneanlæg fra Kjøbenhavn til Roeskilde, der er anlagt for privat Regning, og der maa staae som et Experiment hos os. Naar nu altsaa Staten skrider til et saadant Anlæg, saa bør den dog vistnok, om den end ikke bestemt foregriber senere Retninger, være betænkt paa, at der kan og vil opstaae velbegrundede Krav, ogsaa fra Landets øvrige Dele, til Statskassen eller til Staten som Hjælper for denne vigtige Communications Fremme. Jeg tror derfor, at det med Føie kan siges, som er blevet sagt af den høitærede Taler for Holbet Amts 2den Valgkreds (Tscherning), at det er et Bovestykke, vi her for Diebliffet indlade os paa. Det kommer ikke her saa meget an paa at beregne Fordelelene, der ville opstaae deraf; dem kjende vi saa at sige Alle. Det kommer ikke saa meget an paa at beregne, hvad Tab Staten mulig kunde lide; men det kommer an paa at overveie, om Staten, i det Hele taget, ved den Maade, hvorpaa den hos os har ifinde at tage fat paa Jernbanesagen, tror sig istand til ogsaa at kunne gennemføre den paa henstgtsmæssig Maade i Rigets øvrige Dele; og det Spørgsmaal, som da ligger nærmest, er det: Er det da ogsaa det rette Sted at begynde Jernbaneanlægget? Er det det Hensigtsmæssigste? Er det overhovedet, fjøndt Den, hvorom det dreier sig, er Landets Hoved, den D, hvorpaa Hovedstaden er beliggende, er det henstgtsmæssigt, at begynde med et Anlæg paa Den iftedetfor at forfølge den europæiske Jernbaneretning og gjøre den nyttig for Fastlandet i